

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3CoCsp/2/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8119202114
Dátum vydania rozhodnutia: 02. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8119202114.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a sudcov JUDr. Martina Barana a JUDr. Andreja Radomského v spore žalobcu: Y. W., B.. XX.XX.XXXX, O. X. L.. R. X, XXX XX U., právne zastúpeného JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom ul. Sov. Hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: PROFI CREDIT Slovakia, s.r.o., so sídlom Pribinova 2, Bratislava, IČO: 35 792 752, právne zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Andrea Cviková s.r.o., so sídlom Kubániho 16, Bratislava, o primerané finančné zadosťučinenie, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov zo dňa 08. 11. 2019, č. k. 8Csp/22/2019-55 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok vo výroku I. a III.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie vo výške 250,- € do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žalobu zamietá.

III. Žalovaný je povinný nahradiť žalobcovi trovy konania v rozsahu 100 %“.

2. Pri právnom posúdení predmetného sporu vychádzal súd prvej inštancie z ust. § 1 ods. 1, § 3 ods. 3, 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa (ďalej len „ZoSÚ“).

3. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že rozsudkom Okresného súdu Prešov zo dňa 09. 06. 2016, č. k. 9C/79/2016-28 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 10. 2017, č. k. 3Co/225/2016-88 súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v bode VIII. zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22. 12. 2006 je neplatná. Žalobca teda úspešne uplatnil porušenie jeho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tamom súde pod sp. zn. 9C/79/2016, v dôsledku čoho súd určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy je neplatná. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušenia práv spotrebiteľov. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie preto súd prihliadal na okolnosti prípadu, konkrétne na závažnosť porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania, rozsah nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán sporu protiprávnemu konaniu.

4. Vzhľadom na vyššie vymedzené kritériá súd skonštatoval, že vo výroku určená výška plnenia splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobcu a dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie a zároveň bude odmenou pre žalobcu, že sa nekalému konaniu žalovaného nepodrobil, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustil do sporu s ním.

5. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa ust. § 262 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 2 CSP.

6. Proti tomuto rozsudku v rozsahu výrokov I. a III. podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaný namietajúc, že postupom a rozhodnutím súdu prvej inštancie došlo k porušeniu práva žalovaného na spravodlivý súdny proces s tým, že odôvodnenie rozsudku neobsahuje žiadne skutkové a právne závery nadväzujúce na vykonané dokazovanie, ktorým by sa preukázala dôvodnosť a výška zadosťučinenia v sume 250 eur. Súdom priznané finančné zadosťučinenie nebolo podľa obsahu a odôvodnenia rozsudku preukázané v konkrétnych skutkových okolnostiach, argumentačne nie je podložené takým spôsobom a v rozsahu, ktorý by zodpovedal požiadavkám na odôvodnenie súdneho rozhodnutia v zmysle ust. § 220 ods. 2 CSP. Argument súdu o vyvolaní stavu právnej neistoty uplatnením zrážok zo mzdy sa nejaví adekvátne práve vo vzťahu k tomu, že žalobca neuhradil ani len sumu, ktorú prijal. Z odôvodnenia rozsudku nevyplýva, v čom by za takých okolností mala právne neistota spočívať. Podaná žaloba, čo do obsahu a uvádzaných tvrdení neobsahovala žiadne konkrétne skutočnosti a dôvody na preukázanie požadovaného nároku. Za týchto skutkových okolností preto nie je namieste aplikovať princíp o tom, že výška priznaného plnenia závisela od úvahy súdu a že danosť nároku bola preukázaná. V prejednávanej veci žalobca od počiatku neuvádzal žiadne konkrétne skutočnosti, na základe ktorých sa mohol oprávnenne domnievať o danosti nároku vo výške žalovanej sumy. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil, vo vyhovujúcej časti žalobu zamietol a priznal žalovanému právo na náhradu trov právneho zastúpenia v rozsahu 100 %.

7. Žalobca sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

8. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 CSP) oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné, preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. CSP bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným nesprávnym právnym posúdením, to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (Ústavný súd Slovenskej republiky II. ÚS 78/05).

10. Odvolací súd sa najprv vyporiadal s odvolacou námietkou žalovaného, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie riadne a v úplnosti neodôvodnil. Je potrebné uviesť, že požiadavka na riadne úplné odôvodnenie rozhodnutia predstavuje zásadu spravodlivého procesu, vyplýva to aj z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. Judikatúra tohto súdu však nevyžaduje, aby na každý argument strany aj taký, ktorý nie je pre rozhodnutie významný, bola daná v odôvodnení rozhodnutia odpoveď. Špecifická odpoveď sa vyžaduje na taký argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúcim (Ruiz Torija c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-A; Hiro Balani c./ Španielsko z 09.12.1994, séria A, č. 303-B).

11. V tejto súvislosti je právne významné ustanovenie § 220 ods. 2 CSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil a aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov

vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

12. Odvolací súd považuje rozsudok súdu prvej inštancie za vecne správny a preskúmateľný. Súd prvej inštancie vysvetlil, z akých dôvodov žalobe vyhovel, odôvodnenie jeho rozhodnutia zodpovedá kritériám odôvodnenia, ktoré sú upravené v § 220 ods. 2 CSP. Nie je možné konštatovať, že by rozhodovacím procesom došlo k odňatiu možnosti žalovaného konať pred súdom a k porušeniu práva na spravodlivý súdny proces. Za odňatie možnosti konať pred súdom a za porušenie práva na spravodlivý súdny proces nie je možné považovať to, ak súd prvej inštancie neodôvodní svoje rozhodnutie podľa predstáv odvolateľa.

13. V prejednávanej veci je predmetom konania nárok žalobcu vyplývajúci z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Citované ustanovenie upravuje právo spotrebiteľa žiadať primerané finančné zadosťučinenie v prípade, ak na súde úspešne uplatní porušenie svojho práva, a to od toho, kto za toto porušenie práva zodpovedá. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde.

14. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach Slovenskej republiky a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody (punitive damages v práve USA a exemplary damages v práve Veľkej Británie) je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobcovi a ktorým žalobcovi spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu (porov. najmä používanie adjektíva "odradzujúci").

15. A tak práve inštitút relatívnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie „účinné, primerané a odradzujúce“.

16. Odvolací súd konštatuje, že v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/79/2016 žalobca úspešne uplatnil porušenie povinnosti tak ako ma to na mysli ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Okresný súd Prešov rozsudkom zo dňa 09. 06. 2016, č. k. 9C/79/2016-28 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 10. 2017, č. k. 3Co/225/2016-88 určil, že dohoda o zrážkach zo mzdy uvedená v bode VIII zmluvy o revolvingovom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 22. 12. 2006 je neplatná. V odôvodnení uviedol, že dohoda o zrážkach zo mzdy je formulár, ktorého znenie bolo vopred pripravené zo strany žalovaného. Žalovaný dňa 05. 06. 2015 požiadal zamestnávateľa žalobcu o vykonávanie zrážok zo mzdy na uspokojenie pohľadávky v celkovej výške 3 571,77 eur, hoci neexistuje žiadne súdne rozhodnutie, ktoré by žalobcovi ukladalo povinnosť plniť. Predmetom výkonu zrážok zo mzdy bola teda suma 3 571,77 eura vysoko prevyšujúca reálne poskytnuté finančné prostriedky žalobcovi vo výške 1 720,77 eura. Žalovanému sporná dohoda umožňovala bez súdnej kontroly mimosúdne siahnuť na majetok žalobcu za poplatok za poskytnutie revolvingového úveru, pričom jednotlivé zmluvné podmienky takejto zmluvy v obdobných prípadoch boli súdmi v početných prípadoch judikované ako neprijateľné. Dohodu o zrážkach zo mzdy vyhodnotil preto ako neplatnú s tým, že žalobca v postavení spotrebiteľa má zákonné právo na ochranu pred neprijateľnými podmienkami v spotrebiteľských zmluvách vyplývajúcich z ust. § 3 ods. 3 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa. Nemožno mať preto pochybnosti o tom, že žalobcovi podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa voči žalovanému vznikol nárok na primerané finančné zadosťučinenie. Odvolací súd konštatuje, že ani právna úprava účinná v čase uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy (12/2006) nevyžadovala pre vznik nároku na primerané finančné zadosťučinenie vznik ujmy spotrebiteľa, postačovala totiž len hrozba vzniku ujmy. Je zrejmé, že žalobcovi takáto ujma hrozila,

keďže na základe dohody o zrážkach zo mzdy sa žalovaný mohol domáhať vymoženía plnení zo zmluvy, na ktoré nemal nárok a takéto plnenie mohol aj reálne od žalobcu ako spotrebiteľa vymôcť.

17. Pokiaľ ide o tvrdenie, podľa ktorého žalobca si neplnil svoje povinnosti zo zmluvy, potom pre posúdenie uplatneného nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nie je právne relevantné. Žalovanému nič nebráni uplatniť si voči žalobcovi nárok na plnenia spojené s porušením povinnosti žalobcu. Ak žalovaný argumentuje tým, že k aktivácií dohody o zrážkach zo mzdy pristúpil až po tom, čo si žalobca prestal plniť povinnosti zo zmluvy, faktom však zostáva, že žalovaný porušil spotrebiteľské práva žalobcu už momentom uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá bola súdom vyhodnotená ako neprijateľná zmluvná podmienka.

18. S poukazom na vyššie uvedené odvolací súd konštatuje, že za daného stavu s ohľadom na porušenie povinnosti dodávateľa, ktorých ochrany sa žalobca úspešne domohol, na všeobecnom súde v konaní sp. zn. 9C/79/2016, je nárok na primerané finančné zadosťučinenie v zmysle § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa daný.

19. Pokiaľ ide o výšku primeraného finančného zadosťučinenia, odvolací súd považuje sumu 250 eur za primeranú. Za stavu, že cieľom existencie inštitútu finančného zadosťučinenia je okrem iného mať reálny a efektívny odradzujúci účinok vo vzťahu k dodávateľovi od upustenia, recidívy porušenia spotrebiteľských práv, suma finančného zadosťučinenia 250 eur je plne opodstatnená s ohľadom na skutočnosť, že v predmetnom prípade spotrebiteľovi nielen hrozilo, že žalovaný od neho na základe dohody o zrážkach zo mzdy sa bude domáhať plnení nad rámec istiny, na ktoré nemal nárok, ale k takémuto postupu žalovaný reálne pristúpil formou podania žiadosti o vykonanie zrážok zo mzdy zamestnávateľovi žalobcu (bod 9 odôvodnenia rozsudku Krajského súdu v Prešove zo dňa 24. 10. 2017, č. k. 3Co/225/2016-88). Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného, je akousi satisfakciou za stav, ktorý žalobca musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý závadne konal.

20. Za daného stavu odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku a v súvisiacom výroku o trovách konania potvrdil ako vecne správny v zmysle ust. § 387 ods. 1 CSP.

21. O trovách odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 396 ods. 1 v spojení s ust. § 255 ods. 1 CSP. Dôvodom takéhoto rozhodnutia bola skutočnosť, že žalobcovi v súvislosti s odvolacím konaním žiadne trovy nevznikli a neúspešný žalovaný nemá nárok na ich náhradu.

22. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).